

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

Z A K O N
O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, lipanj 2013. godine

Z A K O N
O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuju se uvjeti, način i postupak dodjele ugovora i izvođenje istraživanja i eksploatacije nafte i plina na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu „Federacija”) na načelima održivog razvoja energetskeg sektora Federacije.
- (2) Načela održivog razvoja energetskeg sektora u Federaciji iz stavka (1) ovog članka odnose se na:
- a. obvezu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: „Vlada Federacije”) i vlada županija da potiču i podržavaju istraživanje nafte i plina, za dobrobit sadašnje i buduće generacije;
  - b. utvrđivanje rezervi i kvaliteta nafte i plina kao temelj za planiranje i izgradnju suvremenih energetskeg objekta i infrastrukture sa visokim stupnjom energetske efikasnosti;
  - c. provedbe zakonskih odredbi koje se odnose na istraživanje i eksploataciju nafte i plina, uz uvažavanje i provedbu zakonskih odredbi koje se odnose na zaštitu i upravljanje okolišem i korištenjem zemljišta, na način da se aktivnosti na istraživanju i eksploataciji nafte i plina izvode uz minimalan negativan utjecaj na okoliš;
  - d. izradu razvojnih programa i projekta zaštite okoliša i ekonomskog efekta istraživanja i eksploatacije nafte i plina na način da se predvidi mogući utjecaj na okoliš, pri čemu se ne sprječava niti ograničava razvoj istraživanja i eksploatacije nafte i plina;
  - e. izmjenu donesenih javnih politika kako bi se omogućilo istraživanje i eksploatacija/ proizvodnja nafte i plina na ekonomski i ekološki prihvatljiv način;
  - f. poticanje recikliranja naftnih polja sa otpadnim nusproizvodima kako bi se omogućilo ponovno korištenje, smanjenje ili povrat njihovih nusproizvoda;
  - g. obvezu saniranja i rehabilitacije prostora na zemljištu koje je oštećeno tijekom faze istraživanja i eksploatacije;
  - h. primjenu naprednih naučnih i tehnoloških metoda istraživanja i eksploatacije/ proizvodnje nafte i plina u cilju poboljšanja produktivnosti, iskorištenja ležišta i konkurentnosti industrije nafte i plina i sprječavanja ili smanjenja štetnog utjecaja na okoliš.

Članak 2.
(Primjena zakona)

- (1) Zakon se primjenjuje na sve djelatnosti koje se izvode u okviru utvrđenih istražnih prostora i eksploatacijskih polja nafte i plina na prostoru Federacije.
- (2) Djelatnosti iz stavka (1) ovog članka odnose se na:
  - a. pregovore o dodjeli ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju nafte i plina u slučaju kada je ugovor o koncesiji proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju;
  - b. određivanje blokova za istraživanje i eksploataciju nafte i plina;
  - c. izvođenje geoloških istraživanja nafte i plina;
  - d. utvrđivanje rezervi i kvaliteta nafte i plina;
  - e. privođenje proizvodnji/ razrada ležišta (bušenje bušotina, izvođenje radova nad bušenjem i napuštanje bušotina, izgradnja postrojenja, objekta i proizvodnih rezervoara;
  - f. eksploatacija/ primarna proizvodnja (u daljem tekstu „eksploatacija”) nafte i plina;
  - g. saniranje i rehabilitacija istražnog prostora i eksploatacijskog polja;
  - h. naknada za koncesiju i
  - i. raspodjela prihoda iz koncesije.

Članak 3.
(Isključivanje primjene odredaba ostalih zakona)

- (1) Pitanja dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju nafte i plina koja su uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na temelju ovog zakona, imaju značaj posebnog zakona u odnosu na odredbe propisa kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije, kao općeg zakona.
- (2) Na pitanja postupaka dodjele ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju nafte i plina u slučaju kada je ugovor o koncesiji proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju, ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije, kao općeg zakona.
- (3) Na pitanja utvrđivanja naknade za koncesiju i raspodjelu prihoda iz koncesije ne primjenjuju se odredbe važećeg zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije, kao općeg zakona.

Članak 4.
(Primjena ostalih zakona)

- (1) Na pitanja dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju/ proizvodnju nafte i plina koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na temelju ovog zakona, primjenjuju se odredbe važećeg zakona i propisa kojim se uređuje dodjela koncesije na prostoru Federacije, kao općeg zakona.

- (2) Na pitanja planiranja i korištenja zemljišta za potrebe istraživanja i eksploatacije nafte i plina koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na temelju ovog zakona, primjenjuju se odredbe zakona i propisa kojim se uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na nivou Federacije.
- (3) Na pitanja zaštite okoliša koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na temelju ovog zakona, primjenjuju se odredbe zakona i propisa kojima se uređuje zaštita okoliša.
- (4) Na pitanja prava na pristup informacijama koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na temelju ovog zakona, primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje pravo na pristup informacijama.

Članak 5.

(Vlasništvo nad naftom i plinom)

- (1) Nafta i plin je prirodno bogatstvo od interesa za Federaciju i u svojini su Federacije.
- (2) Zaštita prostora ležišta nafte i plina osigurava se izradom i provedbom planskih dokumenata od značaja za Federaciju.
- (3) Nafta i plin se istražuju i eksploatišu pod uvjetima i na način koji su propisani ovim zakonom.

Članak 6.

(Istraživanje i eksploatacija nafte i plina u smislu ovog zakona)

- (1) Istraživanje i eksploatacija nafte i plina obuhvata skup aktivnosti koje se odnose na geološko istraživanje u cilju utvrđivanja potencijalnosti rezervi ležišta nafte i plina na istražnom prostoru; privođenje proizvodnji ležišta/ razrada ležišta; eksploataciju/ proizvodnju nafte i plina iz ležišta; izgradnju postrojenja i uređaja za istraživanje i eksploataciju; izgradnju rudarskih objekata; korištenje, demontažu i uklanjanje postrojenja i uređaja, saniranje i rehabilitaciju istražnog i eksploatacijskog polja.

Članak 7.

(Definicije)

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju slijedeće značenje:

- 1) „nafta i plin” su ugljikovodici koji se u prirodnom stanju nalaze ispod površine tla ili morskog dna, u tekućem ili plinovitom stanju, kao i sirovo mineralno ulje, prirodni benzin, prirodni plinovi i ostale supstance koje se mogu sa njima izvaditi iz ležišta;
- 2) „nafta” je ugljikovodik koji nakon vađenja iz ležišta ostaje u tekućem stanju na normalnom atmosferskom pritisku i temperaturi;
- 3) „plin” je ugljikovodik koji je slobodan ili vezan prirodni plin u prirodnom obliku u zemljinoj kori;
- 4) „ležište” je elementarna i samostalna akumulacija nafte i plina u zemljinoj kori, koja je

- utvrđena istraživanjem i ograničena strukturnim i stratigrafskim granicama;
- 5) „blok” je geografskim koordinatama određen dio kopna ili mora namijenjen za istraživanje i proizvodnju;
  - 6) „planiranje“ je plansko upravljanje, korištenje i zaštita prostora Federacije kao posebno vrijednog i ograničenog prostora;
  - 7) „eksploatacija” je operacija proizvodnje nafte i plina iz ležišta, njihova separacija i inicijalna prerada, priprema proizvedene nafte ili plina za transport i skladištenje, kao i dovođenje nafte i plina do terminala, ne uključujući rafiniranje nafte ili likvifikaciju plina;
  - 8) „istražni prostor” je prostor gdje se vrše projektovana geološka istraživanja nafte i plina, koji je na topografskoj osnovi definiran granicama koje prolaze kroz konturne točke sa točno određenim koordinatama i prostire se u dubinu zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz ucrtane strane istražnog prostora određenog dodjelom ugovora o koncesiji;
  - 9) „eksploatacijsko polje” je dio kopna ili podmorja koji pokriva ležišta u okviru granica područja određenih dodjelom ugovora o koncesiji;
  - 10) „istraživanje” je operacija geološkog i geofizičkog ispitivanja, istražnog bušenja ili drugog oblika detaljnog ispitivanja zemljine kore, primjenom odgovarajućih metoda, u cilju utvrđivanja karakteristika ležišta, postojanja, položaja i oblika ležišta nafte i plina, količine i kvaliteta, te uvjeta eksploatacije ležišta ;
  - 11) „otkriće” je dokaz o prisustvu ležišta nafte i plina koje do sada nije evidentirano;
  - 12) „bušotina” je kanal izveden ispod površine zemlje bušenjem s ciljem prodiranja do slojeva koji sadrže ugljikovodike ili za potrebe eksploatacije, izuzev plitkog bušenja za potrebe seizmičke kalibracije;
  - 13) „ugovor o koncesiji” je ugovor zaključen u pisanoj formi između koncedenta i koncesionara kojim se uređuju međusobna prava i obveze u postupku istraživanja i eksploatacije nafte i plina;
  - 14) „eksploatacijska bušotina” smatra se rudarski objekt u kome se izvode rudarski radovi pri eksploataciji tečnih i plinovitih mineralnih sirovina;
  - 15) „rudarski objekt , postrojenje i uređaj“ smatra se objekt, postrojenje, stroj i uređaj na naftnim i plinskim poljima koji je neposredno vezan za tehnološki proces istraživanja, eksploataciju, seperaciju, pripremu i transport nafte i plina ;
  - 16) „koncesionar” je pravna osoba koja je stekla pravo na istraživanje i eksploataciju ugovorom o koncesiji i sukladno sa ovim zakonom;
  - 17) „koncedent“ je Vlada Federacije;
  - 18) „ugovorni organ/ nadležni organ“ je Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije;
  - 19) „federalni ministar“ je ministar Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije;
  - 20) „teritorija Federacije” je kopno do donje granice zemljine kore i područje podmorja unutar granica Bosne i Hercegovine sukladno sa međunarodnim pravom;
  - 21) „podmorje” obuhvata unutrašnje vode, teritorijalno more, ekonomsku zonu i epikontinentalni pojas Federacije i prostire se od morske površine do donje granice zemljine kore i u drugoj zoni sukladno sa međunarodnim pravom;

- 22) „instalacija” je plutajući, fiksirani ili pokretni brod, vozilo, plovni objekt, uređaj, objekt, postrojenje ili oprema za istraživanje i eksploataciju nafte ili plina izuzev cjevovoda, broda, vozila ili plovnog objekta koji se koristi za potrebe transporta nafte ili plina u rasutom stanju;
- 23) „postrojenje” je jedna ili više instalacija, strojeva, objekta, uređaja, cjevovoda ili vodova koji se koriste za istraživanje, proizvodnju nafte i plina ili transport i skladištenje koje je povezano sa proizvodnjom;
- 24) „operator” je pravna osoba koja neposredno izvršava aktivnosti sa naftom i plinom;
- 25) „upstream cjevovodna mreža” je cjevovod ili mreža cjevovoda koja funkcioniše ili koja je izgrađena u funkciji eksploatacije nafte i plina ili se koristi za prevoz iz jednog ili više proizvodnih postrojenja do postrojenja za preradu, terminala ili finalnog terminala do koga se dovode ugljikovodici, osim dijelova postrojenja koji se koriste za lokalnu proizvodnju iz ležišta na mjestu gdje se eksploatiše nafta i plin;
- 26) „operator za prirodni plin” je pravna osoba koja obavlja djelatnost eksploatacije, prenosa, distribucije, snabdijevanje, trgovine ili skladištenja plina sukladno sa ovim zakonom;
- 27) „upstream” predstavlja aktivnost koja se odnosi na vađenje nafte i plina iz ležišta i izgradnju ili korištenje postrojenja za potrebe eksploatacije i isporuke nafte i plina, uključujući istraživanje, bušenje bušotina, proizvodnju, transport i korištenje nafte i plina za potrebe eksploatacije, osim transporta nafte ili plina na veliko željezničkim, zračnim, cestovnim vozilima ili plovnim objektima osim likvifikacije plina;
- 28) „deinstalacija” je planiranje, priprema i izvođenje radova, odnosno aktivnosti potrebnih za prestanak operacije, uključujući demontiranje i uklanjanje postrojenja.

II DODJELA KONCESIJE ZA ISTRAŽIVANJE I EKSPLOATACIJU NAFTE I PLINA

Članak 8. (Pripreme aktivnosti)

- (1) U cilju osiguranja sigurnosti snabdijevanja dovoljnih količina nafte i plina za energetska tržišta Federacije i u cilju osiguranja komercijalnih količina nafte i plina, a na temelju „Strateškog plana i programa energetskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine”, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: „nadležno ministarstvo”) priprema prijedlog o pokretanju aktivnosti za dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije.
- (2) Na prijedlog nadležnog ministarstva Vlada Federacije donosi odluku o pokretanju aktivnosti za dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije.

Članak 9.
(Dodjela koncesije)

- (1) Dodjela koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina pravnoj osobi na prostoru Federacije vrši se na temelju ovog zakona i zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.
- (2) Postupak dodjela koncesije na istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije u slučaju kada je ugovor o koncesiji Odlukom Vlade Federacije proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju propisan je ovim zakonom i vrši se na temelju ovog zakona.
- (3) Postupak dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije u slučaju kada ugovor o koncesiji Odlukom Vlade Federacije nije proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju vrši se na temelju zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.
- (4) Dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije vrši Vlada Federacije putem nadležnog ministarstva kao ugovornog organa.
- (5) Nadležnost za dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina, opći uvjeti, način i postupak izvođenja istraživanja i eksploatacije nafte i plina, kao i druga pitanja od značaja za oblast istraživanja i eksploatacije propisani su ovim zakonom.

Članak 10.

(Postupak dodjele ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju nafte i plina kao strateškog ugovora od interesa za Federaciju)

- (1) U slučaju kada je Odlukom Vlade Federacije ugovor o koncesiji proglašen kao strateški ugovor od interesa za Federaciju, Vlada Federacije kao koncedent, uz odobrenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine može potpisati ugovor o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina bez korištenja postupka odabira iz zakona kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.
- (2) U slučaju iz stavka (1) ovog članka, na prijedlog nadležnog ministarstva, Vlada Federacije donosi Odluku o davanju suglasnosti za pristupanje postupku dodjele ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju nafte i plina od interesa za Federaciju putem izravnog pregovora na način utvrđen ovim člankom.
- (3) Vlada Federacije će angažirati pravnu osobu kao stručnog konsultanta za pružanje konsultantskih usluga u postupku pregovora, vođenju pregovora i izradu ugovornog modaliteta. Stručni konsultant treba da posjeduje iskustvo na međunarodnim pregovorima i izradi ugovora o istraživanju i eksploataciji nafte i plina.
- (4) Na prijedlog Vlade Federacije Parlament Federacije Bosne i Hercegovine imenuje stručno Povjerenstvo za nadgledanje postupka pregovora i izrade prijedloga ugovora o istraživanju i eksploataciji nafte i plina.
- (5) Stručno Povjerenstvo iz stavka (4) imenuje se od članova sa stručnim znanjem iz oblasti energetike, prava i ekonomije i broji sedam (7) članova od kojih su po tri (3) člana iz

svakog Doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i jedan (1) član iz Vlade Federacije.

- (6) Povjerenstvo iz stavka (4) ovog članka obvezna je da obezbijedi da pregovori donesu optimalnu korist Federaciji.
- (7) Povjerenstvo iz stavka (4) ovog članka dostavlja Vladi Federacije izvješće o provedenim pregovorima, na temelju kojeg Vlada priprema i na svojoj sjednici utvrđuje prijedlog odluke o dodjeli koncesije sa prijedlogom ugovora o dodjeli koncesije.
- (8) Vlada Federacije dostavlja Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na usvajanje prijedlog odluke sa izvješćem Povjerenstva i prijedlogom ugovora o dodjeli koncesije.
- (9) Stručnom konsultantu iz stavka (3) ovog članka pripada naknada za pružanje usluga iz stavka (3) ovog članka, što se definira ugovorom sklopljenim između stručnog konsultanta i Vlade Federacije.
- (10) Naknada za izvršene usluge iz stavka (9) ovog članka isplaćuje se iz sredstava godišnje naknade ugovora o koncesiji iz članka 43. stavak (1).
- (11) Vlada Federacije objavljuje ime koncesionara, odobreni blok za istraživanje, rok za istraživanje i eksploataciju koji su utvrđeni ugovorom o koncesiji u „Službenim novinama Federacije BiH” u roku od 30 dana od potpisivanja ugovora o koncesiji.

Članak 11.

(Pravo na istraživanje i eksploataciju)

- (1) Koncesionar za istraživanje i eksploataciju nafte i plina može biti pravna osoba sa uspješnim iskustvom u istraživanju i eksploataciji nafte i plina i finansijskim i tehničkim mogućnostima za istraživanje i eksploataciju nafte i plina, sa sjedištem ili podružnicom u Federaciji registrirano kod nadležnog suda za obavljanje tih djelatnosti.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka koncesionar za istraživanje i eksploataciju nafte i plina može biti pravna osoba sa uspješnim iskustvom u istraživanju i eksploataciji nafte i plina i sa finansijskim i tehničkim mogućnostima za istraživanje i eksploataciju nafte i plina, sa sjedištem u drugim državama, registrirano za obavljanje tih djelatnosti kod nadležnog tijela države u kojoj je sjedište pravnog lica.
- (3) Koncesija na istraživanje i eksploataciju nafte i plina može se dati stranoj pravnoj osobi pod uvjetima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.
- (4) Koncesija na istraživanje i eksploataciju nafte i plina može se dati jednom ili više pravnih osoba, a na temelju ugovora o koncesijama koji je zaključen sukladno sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje dodjela koncesija na prostoru Federacije.
- (5) Istraživanje i eksploataciju nafte i plina vrši pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o koncesiji.
- (6) Bušenje istražnih i eksploatacijskih/ proizvodnih bušotina vrši se uz prethodno pribavljenu urbanističku suglasnost i odobrenje za gradnju objekta za istraživanje i eksploataciju/ proizvodnju nafte i plina sukladno sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na nivou Federacije.

- (7) Bušenje istražnih i eksploatacijskih/ proizvodnih bušotina, vrši se uz prethodno pribavljenu okolinsku dozvolu sukladno sa zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša na prostoru Federacije.
- (8) Odredbe iz st. 5., 6. i 7. ovog članka primjenjuje se i na operatora postrojenja ili upstream cjevovodne mreže (u daljem tekstu: „operator“).

Članak 12.

(Upravni i stručni poslovi u oblasti istraživanja i eksploatacije nafte i plina)

- (1) Upravne i stručne poslove iz oblasti istraživanja i eksploatacije nafte i plina vrši nadležno ministarstvo a odnose se na:
  - a. pripremu stručnih osnova za donošenje propisa za primjenu ovog zakona;
  - b. pripremu Odluke o davanju suglasnosti za pristupanje postupku dodjele koncesije;
  - c. dodjela koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina;
  - d. davanje suglasnosti na projektnu dokumentaciju za istraživanje ležišta,
  - e. davanje rješenja na verifikovane količine i kvalitet nafte i plina,
  - f. davanje suglasnosti na projektnu dokumentaciju za eksploataciju, plan prestanka aktivnosti eksploatacije i deinstalaciju postrojenja;
  - g. vođenje evidencije zaključenih ugovora o koncesijama;
  - h. prikupljanje i upravljanje podacima i dokumentacijom u vezi sa istraživanjem i eksploatacijom nafte i plina;
  - i. obračunavanje naknade za koncesiju za istraživanje;
  - j. obračunavanje naknade za koncesiju za eksploataciju nafte i plina;
  - k. utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za izvođenje radova sukladno sa obveznim projektom istraživanja, programom razvoja i eksploatacije i planom deinstalacije;
  - l. utvrđivanje ispunjenosti uvjeta postrojenja za istraživanje i eksploataciju nafte i plina i odobravanje njihove uporabe;
  - m. vršenje kontrole izvršavanja obveza preuzetih ugovorom o koncesiji
  - n. i druge poslove sukladno sa ovim zakonom.
- (2) Stručni poslovi Federalnog zavoda za geologiju (u daljem tekstu : „Zavod“) su
  - a. vođenje baze podataka i priprema stručne dokumentacije o istraživanjima nafte i plina za aktivnosti propisane ovim zakonom i Zakonom o koncesijama,
  - b. kontrola provedbe ugovora o koncesiji u fazi istraživanja, verifikacije, razvoja/ razrade ležišta, sanacije i rehabilitacije istražnog prostora i ostali poslovi sukladno sa nadležnostima.
  - c. Zajednički poslovi nadležnog ministarstva i Zavoda su definiranje blokova za istraživanje i eksploataciju nafte i plina i priprema stručne dokumentacije za aktivnosti propisane ovim zakonom.

III BLOK ZA ISTRAŽIVANJE I EKSPLOATACIJU NAFTE I PLINA

Članak 13.

(Podjela prostora na blokove)

- (1) Podjela prostora na blokove za istraživanje i eksploataciju vrši se na temelju analize rezultata prethodnih istraživanja i izvršene procjene utjecaja istraživanja i eksploatacije nafte i plina na okoliš, a sukladno sa studijom opravdanosti dodjele koncesije i prostorno planskim mogućnostima.
- (2) Blok za istraživanje i eksploataciju/ proizvodnju određuje se u obliku koji zahvata Osnovna geološka karta Bosne i Hercegovine, razmjere 1:100.000 i ne može preći površinu veću od 1.440 km².

Članak 14.

(Utvrdjivanje bloka)

- (1) Određivanje bloka za istraživanje i eksploataciju nafte i plina vrši nadležno ministarstvo i Zavod uz pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva za prostorno uređenje.
- (2) Na prijelog nadležnog ministarstva Vlada Federacije donosi odluku o utvrđivanju bloka za istraživanje i eksploataciju nafte i plina.

Članak 15.

(Povrat bloka)

- (1) Koncesionar je dužan da vrši povrat dijela dodijeljene površine bloka tijekom faze istraživanja, a prije početka faze eksploatacije nafte i plina, sukladno sa ovim zakonom i ugovorom o koncesiji za istraživanje i eksploataciju.
- (2) Bliži uvjeti, rokovi i način povrata površine iz stavka 1. ovog članka utvrđuju se ugovorom o dodjeli koncesije.

IV AKTIVNOSTI SA NAFTOM I PLINOM

Članak 16.

(Projektna dokumentacija potrebna za istraživanje nafte i plina)

- (1) Istraživanje nafte i plina vrši se na temelju programa geoloških istraživanja i projekta detaljnih geoloških istraživanja.
- (2) Program geoloških istraživanja definira opseg i strukturu geoloških radova koje je potrebno izvršiti u cilju utvrđivanja postojanja ležišta nafte i plina, opseg geoloških, geokemijskih, geofizičkih i seizmičkih radova i dobijanja prvih podataka o otkrivenim ležištima na

istražnom prostoru. Izvođenje istražnih radova sukladno sa programom istraživanja odobrava nadležno ministarstvo

- (3) Projektom detaljnih geoloških istraživanja projektuju se opseg i struktura radova koje treba obaviti u cilju definiranja svih relevantnih karakteristika ležišta nafte i plina kao i nafte i plina u istražnom bloku. Izvođenje istražnih radova sukladno sa projektom istraživanja odobrava nadležno ministarstvo.
- (4) Rezultat realizacije istraživanja prikazuje se u elaboratu o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi nafte i plina na istražnom prostoru. Elaborat sadrži analizu i sintezu podataka prikupljenih u fazi istraživanja o geološkoj građi i karakteristikama ležišta i definirane geološke i bilansne rezerve nafte i plina na istraženom prostoru.
- (5) Sadržaj, izradu i reviziju dokumentacije iz st. (1),(2),(3) i (4) ovog članka i uvjeti koje moraju ispunjavati pravna lica za izradu dokumentacije uredit će se pravilnikom koji donosi federalni ministar energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: „federalni ministar“).

Članak 17.

(Projektna dokumentacija potrebna za eksploataciju nafte i plina)

- (1) Eksploatacija otkrivenih ležišta nafte i plina vrši se prema planu razvoja polja:
  - a. Glavni plan razvoja polja, izrađuje se za razradu i eksploataciju novog ležišta nafte i plina.
  - b. Dopunski plan razvoja polja, izrađuje se za razradu postojećeg ležišta, primjenu novih tehnologija, dopunskih metoda eksploatacije i promjene namjene ležišta.
  - c. Pojednostavljeni plan razvoja polja, izrađuje se kao projekat prilagodbe za duboke bušotine pri eksploataciji nafte i plina koje se izvode prema glavnom, odnosno dopunskom planu razvoja.
- (2) Sadržaj plana razvoja polja iz stavka (1) ovog članka, uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe za izradu rudarske projektne dokumentacije i uvjete za projektante i revidente te postupak revizije rudarske projektne dokumentacije uredit će se pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Članak 18.

(Obvezni planovi i karte pri eksploataciji nafte i plina)

- (1) Nakon završene faze istraživanja a prije faze eksploatacije nafte i plina koncesionar mora imati:
  - a. situacioni nacrt eksploatacijskog polja sa naznakom svih istražnih i eksploatacijskih bušotina i ostalih uređaja;
  - b. geološku kartu eksploatacijskog polja i njegovog okoliša i karakteristične geološke profile;
  - c. karte o granicama rubne vode;

- d. podatke i izvješće o bušenju i elektrokarotažnim mjerenjima, zacijevljenju, perforaciji, osvajanju i mjerenju dinamičkog i statičkog pritiska, plinskom faktoru i svim ostalim fizičko-kemijskim analizama kolektora i fluida i
- e. plan eksploatacijskog polja sa podacima o slijeganju terena.

Članak 19.

(Priključivanje rudarskih mjerenja)

Situacioni plan eksploatacijskog polja i rudarska mjerenja na temelju kojih se izvode rudarski radovi, izrađeni rudarski planovi i projekti moraju biti urađeni u državnom koordinatnom sistemu, na način da je moguća uporaba u GIS_u i priključeni na državnu geodetsku osnovu sa obvezom ažuriranja podataka svake dvije godine.

Članak 20.

(Mjeračke knjige)

O svim izvršenim mjerenjima koncesionar je dužan voditi mjeračke knjige koje se ovjeravaju prema propisima o ovjeri poslovnih knjiga.

Članak 21.

(Dozvola za uporabu rudarskih objekta, postrojenja, uređaja i instalacija)

Uporaba rudarskih objekta, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na temelju planova razvoja iz članka 17. ovog zakona dozvoljena je nakon pribavljene dozvole za njihovu uporabu od nadležnog ministarstva.

Članak 22.

(Faze aktivnosti)

- (1) Aktivnosti sa naftom i plinom obuhvataju sve potrebne radnje na istraživanju, eksploataciji, preradi i transportu nafte i plina.
- (2) Aktivnosti iz stavka 1. ovog članka obavljaju se u pojedinačnim fazama:
  - a. Faza istraživanja ležišta
  - b. Faza verifikacije rezervi
  - c. Faza razvoja/ razrade ležišta
  - d. Faza eksploatacije
  - e. Faza saniranja i rehabilitacije istražnog prostora i eksploatacijskog polja.

Članak 23.

(Faza istraživanja ležišta)

- (1) U fazi istraživanja obvezno je izvođenje geoloških, geokemijskih, geofizičkih radova, osiguranje seizmičkih podataka i bušenje istražnih bušotina.

- (2) Vrsta i opseg seizmičkih radova, broj i dubina istražnih bušotina za svaki odobreni blok za istraživanje definira se na temelju aktivnosti predviđenih u projektu istraživanja.
- (3) Izvođenje istražnih radova, nadzor nad izvođenjem i izradu projektne dokumentacije može vršiti pravna osoba koja ima licencu/ odobrenje za obavljanje registrirane djelatnosti iz oblasti istraživanja nafte i plina, odnosno pravna osoba sa sjedištem u drugim državama registrirano za obavljanje tih djelatnosti kod nadležnog tijela države u kojoj je sjedište pravnog lica.
- (4) Uvjeti za obavljanje registrirane djelatnosti iz oblasti istraživanja nafte i plina utvrdit će se pravilnikom koji donosi nadležno ministarstvo.
- (5) Faza istraživanja može da traje najduže šest godina od dana potpisivanja ugovora o koncesiji.

Članak 24.

(Dostavljanje izvješća o istraživanjima)

- (1) Koncesionar je dužan da nadležnom ministarstvu dostavlja godišnje detaljno izvješće o izvršenim istraživanjima sa rezultatima istraživanja, sukladno sa dinamikom utvrđenom ugovorom o koncesiji. Istraživanje nafte i plina vrši se po projektu koji odobrava nadležno ministarstvo.
- (2) Koncesionar je dužan da, u roku od šest mjeseci od završetka faze istraživanja i faze verifikacije ležišta, nadležnom ministarstvu dostavi elaborat o rezultatima izvršenih istraživanja sa tumačenjem podataka, analizom rezultata i dokumentacijom koja sadrži izvorne podatke i informacije dobijene u postupku istraživanja.
- (3) Elaborat obvezno sadrži podatke iz članka 23. stavak (1) i (2) ovog zakona i podliježe obveznoj reviziji stručnog povjerenstva koju imenuje nadležno ministarstvo.
- (4) Stručnom povjerenstvu iz stavka (3) ovog članka pripada naknada za rad u povjerenstvu.
- (5) Nakon izvršene revizije nadležno ministarstvo donosi rješenje o potvrđenim količinama i kvalitetu nafte i plina na istražnom prostoru.
- (6) Bliži sadržaj elaborata, iz stavka (2) ovog članka, postupak revizije, imenovanje stručnog povjerenstva, naknada za rad iz stavka (3) i (4) ovog članka i sadržaj rješenja o verifikovanim rezervama nafte i plina iz stavka (5) ovog članka, utvrđuje se propisom koji donosi nadležno ministarstvo.

Članak 25.

(Produženje faze istraživanja)

- (1) Na temelju obrazloženog zahtjeva koncesionara, Vlada Federacije može produžiti rok utvrđen ugovorom o koncesiji za fazu istraživanja do dvije godine, pod uvjetom da:

- a. je koncesionaru potrebno dodatno vrijeme za dopunska istraživanja koja su neophodna da bi se otkriće proglasilo komercijalnim i da je izvršio sve obveze iz projekta istraživanja;
  - b. koncesionar nije izvršio obveze iz projekta zbog tehničkih problema nastalih tijekom faze istraživanja, koji se nisu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.
- (2) Zahtjev iz stavka (1) ovog članka, sa projektom dopunskih istraživanja, podnosi se nadležnom ministarstvu najmanje šest mjeseci prije isteka roka utvrđenog ugovorom o koncesiji.

Članak 26.
(Završetak faze istraživanja)

- (1) Faza istraživanja završava se izvršenjem svih radova navedenih u članku 23. ovog zakona ukoliko ugovorom o koncesiji nije drukčije predviđeno.
- (2) Koncesionar je obavezan u pismenoj formi da obavjesti nadležno ministarstvo o završetku faze istraživanja.
- (3) Nakon završetka faze istraživanja i analize rezultata dobijenih tijekom istraživanja najdalje u roku od 12 mjeseci, koncesionar može da nastavi ili odustane od ugovoreni obveza, izvrši povrat dijela dodijeljenog bloka ili raskine ugovor o koncesiji, sukladno sa ovim zakonom i ugovorom o koncesiji.

Članak 27.
(Otkriće nafte i plina)

- (1) Ako koncesionar istražnom bušotinom utvrdi postojanje nafte i plina, dužan je da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana otkrića, u pisanoj formi obavijesti nadležno ministarstvo o lokaciji i prirodi otkrića uz obveznu dostavu podataka vezano za dobijene rezultate istraživanja sa kojima raspolaže.
- (2) Istražnom bušotinom iz stavka (1) ovog članka smatra se bušotina koja se izvodi radi potvrđivanja rezultata istraživanja i utvrđivanja prisustva nafte i plina.

Članak 28.
(Faza verifikacije rezervi)

- (1) Faza verifikacije rezervi nafte i plina može da traje najduže pet godina i obuhvata aktivnosti neophodne za okonturenje ležišta, uključujući bušenje razradnih bušotina i geokemijska istraživanja u cilju utvrđivanja komercijalnosti otkrića nafte i plina.

- (2) Koncesionar je dužan da nadležnom ministarstvu prije početka faze verifikacije rezervi nafte i plina dostavi detaljni projekat verifikacije rezervi nafte i plina sa zahtjevom za početak faze verifikacije rezervi.
- (3) Nadležno ministarstvo je dužno da u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za početak faze verifikacije odluči o davanju suglasnosti na projekat iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Faza verifikacije rezervi nafte i plina otpočinje danom dostavljanja koncesionaru rješenja iz stavka (3) ovog članka kojim se daje suglasnost na detaljan projekat verifikacije rezervi i odobrava početak faze verifikacije rezervi nafte i plina.

Članak 29.

(Obavješćavanje o komercijalnosti ležišta)

- (1) Koncesionar je dužan da u roku od osam dana od dana utvrđivanja komercijalnosti ležišta u pisanoj formi obavijesti nadležno ministarstvo.
- (2) Koncesionar je dužan da nadležnom ministarstvu dostavi podatke o procijenjenim rezervama nafte i plina sukladno sa zakonom, najkasnije u roku od 60 dana od bušenja zadnje razradne bušotine.

Članak 30.

(Eksploatacijsko polje)

- (1) Koncesionar može tijekom faze eksploatacije/ proizvodnje zadržati eksploatacijsko polje, sukladno sa ugovorom o koncesiji, koje ne može biti veće od 150 četvornih kilometara po otkriću.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovog članka, kod ležišta specifičnih oblika i dimenzija i kada se iz komercijalnih razloga eksploatacija obavlja iz većeg broja manjih ležišta, ukupna površina koju koncesionar može da zadrži za eksploataciju sukladno sa ugovorom o koncesiji ne može biti veća od 300 četvornih kilometara po otkriću.
- (3) Glavnim planom razvoja polja odredit će se veličina eksploatacijskog polja na površini terena u okviru proizvodnog polja iz stavka (1) ovog članka.
- (4) U okviru granica eksploatacijskog polja, na površini terena dozvoljena je gradnja objekta i istraživanje i eksploatacija drugih mineralnih sirovina sukladno sa Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonom o rudarstvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 31.
(Faza razvoja/ razrade ležišta)

- (1) Koncesionar je obvezan da razvoj/ razradu ležišta i eksploataciju nafte i plina vrši na način kojim se obezbeđuje najveći stupanj iskorištenja ležišta, odnosno optimalnog iskorištenja nafte i plina iz ležišta ili zajednički iz više ležišta.
- (2) Faza razvoja/ razrade i eksploatacije ležišta obuhvata aktivnosti u cilju pripreme i unapređenja vađenja nafte i plina, kao i bušenje bušotina, izgradnju i puštanje u pogon postrojenja ili opreme potrebnih za ispitivanje, eksploataciju, transport i skladištenje nafte ili plina.
- (3) Koncesionar je dužan da, u roku utvrđenom ugovoru o koncesiji, sačini i nadležnom ministarstvu dostavi plan razvoja/ razrade i eksploatacije nafte i plina radi dobijanja suglasnosti.
- (4) Plan razvoja/ razrade i eksploatacije nafte i plina iz stavka (3) ovog članka predlaže više alternativnih rješenja o načinu razvoja i eksploatacije sa mjerama zaštite okoliša sukladno sa zakonom.
- (5) Plan razvoja/ razrade i eksploatacije po prijedlozima iz stavka (4) ovog članka, naročito sadrži: resursne, ekonomske, tehničke, sigurnosne, komercijalne aspekte i utjecaj na životnu sredinu sa podacima i informacijama o načinu transporta, deinstalaciji i načinu raspolaganja postrojenjima nakon završetka eksploatacije.
- (6) Faza razvoja/razrade i eksploatacije počinje danom dobijanja suglasnosti na plan razvoja i eksploatacije i traje do početka faze eksploatacije.

Članak 32.
(Faza eksploatacije)

- (1) Faza eksploatacije počinje od dana početka prve komercijalne ekstrakcije nafte i plina iz ležišta i traje do isteka roka utvrđenog ugovorom o koncesiji, odnosno do dana podnošenja obavještenja koncesionara nadležnom ministarstvu da dalja eksploatacija iz ležišta nije komercijalna.
- (2) Koncesionar je obvezan da u pisanoj formi obavjesti nadležno ministarstvo o danu početka eksploatacije nafte i plina iz ležišta.

Članak 33.
(Trajanje faze eksploatacije)

- (1) Faza eksploatacije može trajati najduže 25 godina od dana početka eksploatacije iz članka 32. ovog zakona.

Članak 34.
(Produženje faze eksploatacije)

- (1) Faza eksploatacije iz članka 33. ovog zakona može se, na zahtjev koncesionara, produžiti najduže za polovinu perioda faze eksploatacije utvrđene ugovorom o koncesiji.
- (2) Zahtjev za produženje podnosi se Vladi Federacije na odlučivanje, najkasnije dvije godine prije isteka ugovora o koncesiji.

Članak 35.
(Eksploatacija nafte i plina)

- (1) Eksploatacija nafte i plina se mora vršiti sukladno sa tehničkim propisima, normativima i standardima najbolje prakse, uz preduzimanje neophodnih mjera za povećanje stupnja iskorištenosti i sprječavanje gubitaka nafte i plina ili energije rezervoara ležišta.
- (2) Koncesionar je dužan da kontinuirano provodi, prati i vrši ocjenu primjenjenih tehničkih rješenja radi unapređenja stupnja iskorištavanja nafte i plina iz ležišta.
- (3) Način evidentiranja eksploatisanih količina nafte i plina, tehničke propise, normative i standarde iz stavka (1) ovog članka, kao i bližu sadržinu plana razvoja i eksploatacije nafte i plina utvrđuje nadležno ministarstvo.

Članak 36.
(Transport nafte i plina)

- (1) Transportom nafte i plina, u smislu ovog zakona, smatra se transport nafte i plina mrežom cjevovoda od proizvodnih postrojenja do posljednjeg odredišnog terminala (upstream cjevovodna mreža).

Članak 37.
(Projektovanje, izgradnja i održavanje cjevovoda i postrojenja)

- (1) Projektovanje, izgradnja i održavanje cjevovoda ili postrojenja za skladištenje vrši se sukladno sa važećim zakonom koji uređuje prostorno planiranje i korištenju zemljišta na prostoru Federacije, odredbama važećeg zakona koji uređuje zaštitu okoliša, zakonom koji uređuje zaštitu na radu, kao i propisima vezano za zaštitu od požara i ostalim tehničkim propisima.

Članak 38.
(Pristup trećih osoba)

- (1) Koncesionar je dužan da omogući pristup trećim osobama, uključujući operatore za prirodni plin i kvalifikovane kupce, jednom ili više postrojenja, odnosno upstream cjevovodnoj mreži u svojini koncesionara sukladno sa važećim zakonom za ovu oblast i programom razvoja i eksploatacije nafte i plina, ukoliko se zajedničkim korištenjem obezbjeđuje efikasnije i ekonomski isplativije obavljanje djelatnosti sa naftom i plinom, pod uvjetom da se zajedničkim korištenjem ne ometa obavljanje djelatnosti koncesionara i pravnih ili fizičkih osoba koja su već stekla pravo pristupa.
- (2) Prava i obveze u pristupu iz stavka (1) ovog članka uređuju se ugovorom.
- (3) Način i uvjeti pristupa trećih osoba postrojenjima i upstream cjevovodnoj mreži utvrđuju se propisom nadležnog ministarstva.
- (4) Ugovor o zajedničkom korištenju postrojenja iz stavka (1) ovog članka dostavlja se nadležnom ministarstvu na odobravanje.
- (5) Ukoliko se ugovor iz stavka (2) ovog članka ne zaključi u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva treće osobe za pristup postrojenjima i upstream cjevovodnoj mreži, nadležno ministarstvo će naložiti koncesionaru da omogući pristup trećoj osobi i utvrditi uvjete i visinu naknade za pristup, uzimajući u obzir opseg i rizik investicije i realno sticanje profita kroz naknadu.

Članak 39.
(Operator upstream cjevovodne mreže)

- (1) Upstream cjevovodnom mrežom upravlja koncesionar ili operator upstream cjevovodne mreže.
- (2) Vlada može da odredi jednog ili više operatora upstream cjevovodne mreže za koordinaciju i osiguranje funkcionisanja ukupne upstream mreže.
- (3) Operator iz st. (1) i (2) ovog članka dužan je da na transparentan i nediskriminatoran način obezbijedi funkcionisanje upstream cjevovodne mreže i povezanih postrojenja sukladno sa tehničkim uvjetima i na ekonomskim principima.
- (4) Uvjeti za pristup i funkcionisanje upstream cjevovodne mreže i povezanih postrojenja iz st. (1) i (2) ovog članka utvrđuju se propisom Vlade Federacije.
- (5) Operator iz st. (1) i (2) ovog članka može naložiti vlasnicima i korisnicima upstream cjevovodne mreže i povezanih postrojenja i koncesionarima po ugovorima o koncesiji, da rade na način kojim se obezbjeđuje efikasno funkcionisanje upstream cjevovodne mreže i kvalitetno upravljanje resursima.

Članak 40.

(Zajednička eksploatacija/ proizvodnja u susjednim područjima)

- (1) Ležište koje se prostire izvan granica bloka dodijeljenog ugovorom o koncesiji i zalazi u područje dodijeljeno drugom koncesionaru, nadležno ministarstvo može radi osiguranja većeg stupnja iskorištenosti ležišta ili smanjenja troškova istraživanja, razvoja i eksploatacije, naložiti koncesionarima da izrade i dostave na odobravanje, zajednički projekat istraživanja, razvoja i eksploatacije nafte i plina, kao i zajedničko korištenje postrojenja.
- (2) Koncesionari su obvezni zahtjev iz stavka (1) ovog članka dostaviti u nadležno ministarstvo u roku od četiri mjeseca od dana davanja naloga.

Članak 41.

(Mirovanje rokova iz ugovora o koncesiji)

- (1) Od dana davanja naloga iz članka 40. stavak (1) ovog zakona rokovi određeni ugovorom o koncesiji miruju do odobrenja zajedničkog programa razvoja i eksploatacije/ proizvodnje, a najduže do jedne godine.

Članak 42.

(Postupanje nadležnog ministarstva)

- (1) Ako projekat iz članka 40. stavak (1) ovog zakona nije dostavljen u predviđenom roku ili nije odobren od nadležnog ministarstva, nadležno ministarstvo izradit će novi ili izmijeniti dostavljeni projekat istraživanja, razvoja i eksploatacije/ proizvodnje i dostaviti ga koncesionarima.
- (2) Ako koncesionar u roku od 30 dana od dana prijema zajedničkog projekta iz stavka (1) ovog članka ne podnese prigovor na projekat, dostavljeni projekat će se smatrati prihvaćenim.
- (3) Ako koncesionar podnese prigovor na projekat koji je dostavilo nadležno ministarstvo, sporna pitanja se će rješavati sporazumno.
- (4) Ukoliko se po spornim pitanjima iz stavka (3) ovog članka ne postigne sporazum po prigovoru odlučuje nadležno ministarstvo u roku od 30 dana.

V NAKNADA ZA KONCESIJE I RASPODJELA PRIHODA

Članak 43.

(Naknada za ugovor o koncesiji)

- (1) Koncesionar je dužan da plaća novčanu naknadu za koncesiju za istražni prostor u fazi istraživanja i naknadu za koncesiju za proizvedenu naftu i plin u fazi eksploatacije nafte i plina.
- (2) Koncesionar u fazi istraživanja nafte i plina dužan je da plaća godišnju naknadu za istražni prostor koji koristi, na temelju ugovora o koncesiji, a obračunava se na temelju određene površine prostora koju koristi za istraživanje a prema kriterijima utvrđenim ugovorom o koncesiji.
- (3) Naknada iz stavka (2) ovog članka uplaćuje se u korist proračuna Federacije.
- (4) Koncesionar u fazi eksploatacije nafte i plina dužan je da plaća naknadu za mjesečno proizvedenu naftu i plin, u količini srazmjernoj proizvedenoj i isporučenoj nafti i plinu, a prema kriterijima utvrđenim ugovorom o koncesiji.
- (5) Naknadu iz stavka (4) ovog članka koncesionar je obvezan plaćati u novčanom iznosu ili ekvivalentnim količinama nafte i plina, u iznosu i na način kako je to uređeno ugovorom o koncesiji.
- (6) Naknada iz stavka (5) ovog članka raspoređuju se sukladno sa člankom 44. ovog zakona.
- (7) Bliži način kontrole proizvedenih količina nafte i plina, obračuna i plaćanja naknade iz st. (2) i (4) ovog članka utvrđuje se propisom koji donosi Vlada.

Članak 44.

(Raspodjela naknade iz koncesija za eksploataciju nafte i plina)

- (1) Naknada za koncesije uplaćuju se u korist proračuna koncedenta.
- (2) Naknade za koncesiju iz proračuna koncedenta za eksploataciju nafte i plina od interesa za Federaciju raspoređuju se u slijedećim omjerima:
  - a. 18% za proračun općine gdje se nalazi prostor koncesije
  - b. 19% za proračun županija gdje se nalazi prostor koncesije
  - c. 23% za proračun Federacije,
  - d. 15% za proračune svih ostalih županija Federacije, raspoređeno u jednakim iznosima
  - e. 23% za proračune svih ostalih općina Federacije, raspoređeno u jednakim iznosima
  - f. 2% za fond za istraživanje nafte i plina na prostoru Federacije.

VI OBVEZE KONCESIONARA

Članak 45. (Mjere zaštite)

- (1) Za osiguranje mjera zaštite tijekom istraživanja i eksploatacije nafte koncesionar je dužan da:
- a. preduzme mjere neophodne za sprječavanje gubitaka i rasipanje nafte i plina ili pritiska tijekom bušenja, eksploatacije/ proizvodnje, transporta ili skladištenja;
  - b. preduzme mjere neophodne za sprječavanje štetnog prodiranja vode u ugljikovodonične slojeve za vrijeme trajanja operacija bušenja;
  - c. pažljivo locira, zaštiti i sačuva sve otkrivene resurse vode za piće za dalje korištenje;
  - d. preduzme neophodne preventivne mjere kao i po nalogu nadležnog organa otkloni sve nedostatke na opremi i postrojenjima koji mogu da ugroze život i zdravlje osoba, prouzrokuju oštećenje ili gubitak imovine ili da prouzrokuju zagađenje ili druge štete po okoliš;
  - e. bez odlaganja obavijesti nadležni organ o nastanku okolnosti, incidenata ili nesreća koje mogu da ugroze zdravlje i sigurnost uposlenih, oštete ili prouzrokuju gubitak imovine, zagađe okoliš i ugroze život i zdravlje ljudi i životinja na području obuhvaćenom ugovorom o koncesiji, kao i na postrojenjima ili područjima koja se graniče sa područjem na kojem ima pravo istraživanja i eksploatacije/ proizvodnje.

Članak 46. (Faza saniranja i rehabilitacije istražnog prostora)

- (1) Nakon završetka faze istraživanja ili nakon odustanka od istražnih aktivnosti, koncesionar je dužan u roku utvrđenom ugovorom o koncesiji a koji ne može biti duži od (1) godinu, da izvrši slijedeće radnje:
- a. ukloni postrojenja koja je koristio prilikom istraživanja, ukoliko nisu neophodna za fazu razvoja ili fazu eksploatacije/ proizvodnje;
  - b. konzervira bušotine i dovede cjelokupni prostor u stanje koje je bilo prije početka istražnih aktivnosti;
  - c. realizuje i druge obveze u pogledu zaštite okoliša sukladno sa Zakonom o zaštiti okoliša Zakonom o zaštiti prirode, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, Zakonom o šumama.

Članak 47. (Faza saniranja i rehabilitacije eksploatacijskog polja)

- (1) Koncesionar je dužan da sačini plan prestanka aktivnosti eksploatacije i deinstalacije postrojenja (demontriranje i uklanjanje postrojenja), saniranja i rehabilitacije eksploatacijskog polja.

- (2) Plan iz stavka (1) ovog članka, naročito sadrži plan izvođenja radova potrebnih za prestanak procesa eksploatacije, uključujući demontiranje i uklanjanje proizvodnih postrojenja sa dinamikom njihovog izvršenja i dovođenje eksploatacijskog polja u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije nafte i plina.
- (3) Na plan iz stavka (1) ovog članka suglasnost daje nadležno ministarstvo.
- (4) Ukoliko nadležno ministarstvo u postupku davanja suglasnosti iz stavka (3) ovog članka utvrdi da predloženi uvjeti, rokovi, način prestanka eksploatacije i deinstalacije ne obezbjeđuju povrat prostora u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije, može naložiti koncesionaru da dopuni plan u ostavljenom roku, odnosno o trošku koncesionara izradi plan na temelju koga je koncesionar dužan da izvrši prestanak aktivnosti eksploatacije i deinstalacije postrojenja.
- (5) Nakon završetka faze eksploatacije koncesionar je, sukladno sa odobrenim planom iz stavka (1) ovog članka, dužan da:
  - a. konzervira sve proizvodne bušotine i izoluje sve poznate vodonosne slojeve;
  - b. deinstalira i ukloni sva postrojenja koja su u njegovoj svojini, odnosno koja je koristio prilikom eksploatacije;
  - c. dovede cjelokupno proizvodno područje u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije.
- (6) Uvjeti i rokovi za prestanak eksploatacije i deinstalaciju i način podjele troškova između koncesionara utvrđuju se propisom Vlade Federacije.

Članak 48.

(Odgovornost koncesionara nakon završetka faze eksploatacije)

- (1) Ukoliko koncesionar ne izvrši obveze sukladno sa ugovorom i planom iz članka 47. ovog zakona i ne dovede prostor u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije dužan je da plati troškove provedbe plana i dovođenja prostora u prijašnje stanje koncedentu sukladno sa ugovorom o koncesiji.

Članak 49.

(Osiguranje)

- (1) Koncesionar je dužan da organu uprave dostavi dokaz o osiguranju (polisu osiguranja) za period trajanja ugovora u skladu sa ugovorom o koncesiji i dobrom međunarodnom praksom u upstream industriji nafte i plina.
- (2) Osiguranje se vrši naročito za:
  - a. gubitak ili štetu na postrojenjima, opremi i drugoj imovini u vezi sa pravima, obvezama ili operacijama iz ugovora o koncesiji;
  - b. eventualna zagađenja okoliša u vezi sa pravima, obvezama ili operacijama iz ugovora o koncesiji;

- c. gubitak ili oštećenje imovine ili povrede koje pretrpe treće osobe, uposleni ili ugovarači u vezi sa pravima, obvezama ili operacijama iz ugovora o koncesiji.
- d. Koncesionar će putem ugovora obvezati svoje ugovarače i podizvođače da se osiguraju sukladno sa dobrom međunarodnom industrijskom praksom.

Članak 50.
(Naknada štete)

- (1) Koncesionar je dužan da nadoknadi štetu koju pričini tijekom izvršenja ugovora o koncesiji na imovini koncedenta ili trećih osoba ili štetu za povrede ili smrt uposlenih ili trećih lica.
- (2) Koncesionar je dužan da nadoknadi štetu za zagađivanje životne sredine, štete koje nastanu u ribarstvu, poljoprivredi ili šumarstvu, vodosnabdijevanju, kao i druge štete nastale tijekom izvršenja ugovora o koncesiji.

Članak 51.
(Izvođači i podizvođači)

- (1) Za realizaciju ugovora o koncesiji za aktivnosti sa naftom i plinom koncesionar može angažirati izvođače, a izvođači podizvođače, na način definiran u ugovoru o koncesiji.
- (2) Koncesionar može otpočeti aktivnosti sa naftom i plinom nakon pribavljanja propisanih odobrenja, dozvola i suglasnosti.
- (3) Nadležno ministarstvo je dužno da odluči o izdavanju odobrenja, dozvola i suglasnosti iz stavka (2) ovog članka u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Nadležno ministarstvo može odbiti davanje odobrenja, dozvola i suglasnost iz stavka (2) ovog članka iz razloga zaštite sigurnosti ili poštivanja obveza koje proističu iz međunarodnog javnog prava.
- (5) Koncesionar je dužan da na zahtjev nadležnog ministarstva dostavi kopije ugovora koje je zaključio sa izvođačima i ugovora koje su izvođači zaključili sa podizvođačima.
- (6) Koncesionar, odnosno izvođač ili podizvođač, koji su angažirani na realizaciji ugovora o koncesiji, dužni su da provode propisane mjere zaštite na radu, preduzimaju mjere za sigurnost građana, saobraćaja, susjednih objekta, pokretnih stvari, kao i mjere zaštite okoliša, sukladno sa zakonom.

Članak 52.
(Pravo preče kupovine nafte i plina)

- (1) Na zahtjev Vlade Federacije koncesionar je obavezan da proda Vladi Federacije 30 % količina nafte i plina koje su proizvedene u Federaciji pod slijedećim uvjetima:

- a. sirova nafta se mora prodavati i dostavljati po cijenama koje su validne za isti kvalitet i količinu na međunarodnom prometnom tržištu;
- b. plin se mora prodavati pod uvjetom da se prodaje bez smanjenja ugovorene cijene u dugoročnom kupoprodajnom ugovoru o plinu, koja je dogovorena za ostalu proizvodnju, ili da Vlada Federacije uputi zahtjev koncesionaru prije obvezivanja koncesionara tih količina dugoročnim kupoprodajnim ugovorom o plinu.

Članak 53.

(Vlasništvo nad proizvedenom naftom ili plinom)

- (1) Koncesionar stiče vlasništvo nad izvađenim količinama nafte i plina sukladno sa ovim zakonom i ugovorom o koncesiji.
- (2) Ako je ugovorom o koncesiji za proizvodnju utvrđeno da se naknada za proizvedenu naftu ili plin plaća isporukom nafte i plina, Federacija postaje vlasnik dijela proizvedene količine nafte i plina koja odgovara opsegu, odnosno visini naknade za proizvedenu naftu ili plin od trenutka isporuke.
- (3) Proizvedena nafta ili plin iz stavka (2) ovog članka isporučuje se o trošku koncesionara u Federaciji, odnosno na posljednjem odredišnom terminalu.

Članak 54.

(Dokumentacija i podaci o istraživanju i proizvodnji)

- (1) Koncesionar je dužan da svu dokumentaciju, rezultate istraživanja, uzorke i druge podatke dobijene ili prikupljene tijekom istraživanja i eksploatacije/proizvodnje, u roku određenom ugovorom i bez naknade dostavi nadležnom ministarstvu.
- (2) Dokumentacija i podaci iz stavka (1) ovog članka vlasništvo su Federacije.
- (3) Podaci i informacije koje su dobijene sukladno sa ovim zakonom ne smiju se objaviti bez suglasnosti vlasnika informacije.
- (4) Koncesionar je dužan da na zahtjev nadležnog ministarstva, osim dokumentacije i podataka iz stavka (1) ovog članka, dostavi i druge informacije u vezi operacija sa naftom i plinom.
- (5) Podaci i informacije iz stavka (1) ovog članka do kojih koncesionar dođe u vršenju operacija sa naftom i plinom i rokovi u kojima će se smatrati povjerljivim utvrđuju se ugovorom o koncesiji.

Članak 55.
(Preuzimanje i čuvanje dokumentacije)

Nadležno ministarstvo dužno je da obezbijedi trajno čuvanje preuzete dokumentacije i podataka iz članka 54. stavak 1. ovog zakona na način i pod uvjetima kojima se obezbjeđuje njihova zaštita od neovlaštenog korištenja i uništenja.

Članak 56.
(Sigurnost osoba i zaštita imovine)

- (1) Koncesionar je dužan da aktivnosti sa naftom i plinom vrši na način kojim se obezbjeđuje zaštita osoba i imovine, sukladno sa zakonom za ovu oblast i odgovarajućim tehničkim propisima i standardima.
- (2) Koncesionar je dužan da aktivnosti sa naftom i plinom obavlja na način kojim se ne ometa kopneni, vazdušni i pomorski saobraćaj, kao i druge aktivnosti u prostoru.
- (3) Koncesionar je dužan da aktivnosti sa naftom i plinom obavlja na način kojim se ne ugrožavaju instalisani kablovi, cjevovodi i druge instalacije ili uređaji.
- (4) Tehničke propise, normative i standarde iz stavka (1) ovog članka utvrđuje nadležno ministarstvo.

Članak 57.
(Zaštita okoliša)

- (1) Koncesionar je dužan da preduzme sve mjere u cilju sprječavanja negativnog utjecaja na pojedinačne segmente okoliša: vazduh, atmosferu, zemljište, vodna dobra i more, kao i živi svijet.
- (2) Koncesionar je dužan da preduzme sve mjere u cilju zaštite i očuvanja povijesnih i kulturnih dobara.
- (3) Koncesionar je dužan da provodi mjere zaštite okoliša tijekom operacija sa naftom i plinom i kontrolu mjerenja parametara okoliša, sukladno sa zakonom, radi sprječavanja ili smanjenja štetnih efekata i njihovih posljedica za okoliš.
- (4) Bliži uvjeti zaštite životne sredine iz st. (1), (2) i (3) ovog članka utvrđuju se propisom organa Federacije nadležnog za zaštitu okoliša.

Članak 58.
(Sprječavanje rasipanja nafte i plina)

- (1) Zabranjeno je istakanje ili spaljivanje nafte, sagorijevanje ili ispuštanje plina, otpuštanje pritiska ležišta ili istakanje vode, osim u slučajevima otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovog članka, ispuštanje ili sagorijevanje nafte i plina iz postrojenja za proizvodnju za potrebe testiranja postrojenja, provedbe zaštitnih mjera ili u fazi instaliranja opreme, pod uvjetom da količina sagorjelih ili ispuštene nafte i plina bude minimalna, može se vršiti samo na način i pod uvjetima utvrđenim odobrenjem nadležnog ministarstva.
- (3) Odobrenje iz stavka (2) ovog članka izdaje se po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za okoliš sukladno sa važećim propisima.

Članak 59.
(Zaštitna zona)

- (1) Zaštitnu zonu oko i iznad postrojenja za istraživanje i proizvodnju nafte i plina određuje ministarstvo nadležno za okoliš sukladno sa važećim propisima.
- (2) U slučaju proglašenja ratnog ili izvanrednog stanja, nadležni organ iz stavka 1 ovog članka može iz sigurnosnih razloga proširiti zaštitnu zonu.
- (3) Nadležni organ iz stavka (1) ovog članka određuje zaštitnu zonu najkasnije u roku od 90 dana prije postavljanja postrojenja.
- (4) Nadležni organ iz stavka (1) ovog članka može odrediti zaštitnu zonu iznad i oko napuštenih postrojenja ili dijelova postrojenja.
- (5) U zaštitnoj zoni nije dozvoljeno prisustvo neovlaštenih lica i vozila.

Članak 60.
(Obustava aktivnosti)

- (1) U slučaju proglašenja ratnog ili izvanrednog stanja, koncesionar je dužan da na zahtjev nadležnog ministarstva obustavi istraživanje ili eksploataciju nafte i plina za vrijeme određeno zahtjevom organa uprave nadležnog za poslove odbrane, odnosno nadležnog za zaštitu i spašavanje.

- (2) Nakon proglašenja prestanka ratnog ili izvanrednog stanja, koja su dovela do obustave aktivnosti na istraživanju ili eksploataciji nafte i plina, koncesionar će uz suglasnost nadležnog ministarstva da nastavi aktivnosti sukladno sa ugovorom o koncesiji.
- (3) U slučaju neposredne opasnosti po zdravlje i sigurnost lica, ozbiljne opasnosti ili štete za jedno ili više postrojenja ili imovinu trećeg lica ili ozbiljnog zagađenja okoliša, koncesionar je dužan da na zahtjev nadležnog ministarstva obustavi aktivnosti sa naftom i plinom u opsegu i za vrijeme neophodno za sprječavanje ili otklanjanje uzroka i ublažavanje posljedica.

Članak 61.

(Upravljanje operacijama sa naftom i plinom)

- (1) Koncesionar, vlasnik ili operator postrojenja ili upstream cjevovodne mreže dužan je da osnuje podružnicu u Federaciji radi upravljanja operacijama sa naftom i plinom na temelju ugovora o koncesiji ili licence koja je izdata sukladno sa zakonom.

Članak 62.

(Odgovornost)

- (1) Koncesionar koji je zaključio ugovor o koncesiji je neograničeno i solidarno odgovoran za ispunjenje svih obveza koje su utvrđene ugovorom o koncesiji.
- (2) Odgovornost iz stavka (1) ovog članka primjenjuje se i na vlasnika ili operatora postrojenja ili upstream cjevovodne mreže.
- (3) Koncesionar, vlasnik ili operator postrojenja ili upstream cjevovodne mreže odgovoran je za obveze prema trećim licima i za fizičku ili pravnu osobu koje je angažirao u realizaciji ugovora o koncesiji.

Članak 63.

(Prenos svojinskih prava)

- (1) Prenos svojinskih ili drugih prava koncesionara iz ugovora o koncesiji na drugu pravnu osobu može se izvršiti samo na temelju odobrenja koncedenta uz prethodnu suglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Odredba stavka (1) ovog članka primjenjuje se i na prenos udjela u pravnom licu, dionica, obveznica ili drugih hartija od vrijednosti koje mogu obezbijediti kontrolu nad osobom koja upravlja ili ima vlasnički udio, shodno ugovoru o koncesiji, na postrojenjima ili upstream cjevovodnoj mreži.

Članak 64.
(Obuka domaćeg stručnog kadra)

- (3) Koncesionar je dužan da obezbijedi obuku domaćeg stručnog kadra koji je izravno uključen u aktivnosti sa naftom i plinom sa prostora Federacije.
- (4) Vrste i način provedbe obuke iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se ugovorom o koncesiji za proizvodnju.

VII UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 65.
(Provedba upravnog nadzora)

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona, te zakonitost rada i postupanja tijela nadležnih organa uprave i lica koja imaju javne ovlasti u njima, povjerenim im upravnim i drugim stručnim poslovima koji se odnose na područje geoloških istraživanja i eksploatacije nafte i plina, provodi nadležno ministarstvo.
- (2) Upravni nadzor provodi službenik nadležnog ministarstva kojeg ovlasti ministar.

Članak 66.
(Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog zakona vrši federalna inspekcija, nadležna za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, organizirana u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove (u daljem tekstu: „inspekcija“).
- (2) Inspekcija iz stavka (1) ovog članka vrši nadzor na temelju ovog zakona, važećeg zakona koji uređuje inspekcijski nadzor, važećeg zakona koji uređuje geološka istraživanjima u Federacije, važećeg zakona koji uređuje rudarstvo u Federaciji i na temelju njih donesenih propisa, tehničkih propisa, propisa o zaštiti od požara pri izvođenju rudarskih radova, propisa o tehničkim normativima o zaštiti na radu i zaštite zdravlja uposlenika i drugih propisa pri istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Članak 67.
(Poništenje i ukidanje po pravu nadzora)

- (1) Ako se u provedbi upravnog nadzora, odnosno nadzora koji provodi inspekcija utvrdi da su odobrenjem, dozvolom ili rješenjem koje je konačno u upravnom postupku, povrijeđena materijalna odredba zakona ili propisa donesenih na temelju zakona koji uređuje geološka

istraživanja i eksploataciju nafte i plina, nadležno ministarstvo takvo rješenje ukinut će po pravu nadzora.

- (3) Ako se u provedbi upravnog nadzora ili nadzora koji provodi inspekcija utvrdi da je dozvola, odobrenje ili rješenje koje je doneseno na temelju ovog zakona a koja su konačna u upravnom postupku, očito povrijeđene materijalne odredbe ovog zakona, nadležno ministarstvo takvu dozvolu, odobrenje odnosno rješenje ukinut će po pravu nadzora.
- (4) Ako se u provedbi nadzora utvrdi da su rješenjem inspekcije, koje je konačno u upravnom postupku, povrijeđene odredbe ovog zakona nadležno ministarstvo takvo rješenje će poništiti po pravu nadzora.
- (5) Rješenje o poništenju, odnosno ukidanju po pravu nadzora može se donijeti u roku od godinu dana od dana konačnosti akta koji se ukida, odnosno poništava.

Članak 68.

(Inspeksijska kontrola)

- (1) U vršenju poslova inspeksijskog nadzora, naročito se kontroliše:
  - a. da li se istraživanje i eksploatacija vrše sukladno sa zakonom;
  - b. da li koncesionar dostavlja detaljne godišnje izvješće, sa rezultatima istraživanja;
  - c. da li je koncesionar izvršio povrat teritorije;
  - d. da li je koncesionar obavijestio organ uprave o komercijalnosti ležišta;
  - e. da li je koncesionar u utvrđenom roku dostavio organu uprave elaborat sa informacijama i podacima o procijenjenim rezervama nafte i plina;
  - f. da li se preduzimaju mjere zaštite ljudi, imovine i okoliša tijekom istraživanja i eksploatacije nafte
  - g. da li je uspostavljena zaštitna zona oko i iznad postrojenja za istraživanje i proizvodnju;
  - h. da li se poštuje zabrana istakanja ili spaljivanja nafte ili sagorijevanja i ispuštanja plina;
  - i. da li je koncesionar obustavio aktivnosti na zahtjev nadležnog ministarstva;
  - j. da li koncesionar ima odgovarajuće osiguranje.

Članak 69.

(Kontrola ugovora o koncesiji)

- (1) Kontrolu provedbe ugovora o koncesiji u fazi istraživanja, verifikacije, razvoja/ razrade ležišta, sanacije i rehabilitacije istražnog prostora vrši Zavod.
- (2) Kontrolu ugovora o koncesiji u fazi eksploatacije nafte i plina vrši agencija koju posebnom Odlukom formira Vlada Federacije u fazi razvoja/ razrade ležišta a prije faze eksploatacije nafte i plina.
- (3) Način formiranja i organizacije rada agencije određuje Vlada Federacije svojom posebnom odlukom iz stavka (2) ovog članka.

- (4) Finasiranje rada agencije vršit će se iz prihoda ostvarenih iz naknade za koncesije iz fonda za istraživanje nafte i plina iz članka 44 stavak (2) alineja f.
- (5) Procedure rada, prava i obveze iz stavka (1) i (2) ovog članka, će biti regulisane Pravilnikom na koji suglasnost daje Vlada.

VIII KAZNE NE ODREDBE

Članak 70. (Novčane kazne)

- (1) Novčanom kaznom u rasponu od 5.000 KM do 15.000 kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:
  - a. u roku od šest mjeseci od završetka faze istraživanja organu uprave ne dostavi elaborat o rezultatima izvršenih istraživanja iz članka 24 stavak (2).;
  - b. u roku utvrđenom u ugovoru o koncesiji ne ukloni postrojenja koje je koristio tijekom perioda istraživanja, ukoliko nisu neophodna za dalju fazu razvoja i ne konzervira bušotine i dovede cjelokupan istražni prostor u stanje prije početka istražnih aktivnosti iz članka 46 stavak a. i b.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kazniće se odgovorna osoba u pravnom licu novčanom kaznom od najmanje 1.000 KM do 2.000 KM .

Članak 71. (Zabrana vršenja istraživanja i eksploatacije)

- (1) Zaštitnom mjerom zabranom vršenja istraživanja i eksploatacije za učinjen prekršaj kaznit će se pravna osoba ako:
  - a. vrši istraživanje i /ili eksploataciju nafte i plina bez odobrenja nadležnog organa sukladno sa ovim zakonom;
  - b. ne vrši istraživanje sukladno sa dinamikom utvrđenom ugovorom o koncesiji iz neopravdanih razloga i ne dostavlja izvješće i elaborat sukladno sa člankom 24. stavak (1). i (2.)
  - c. u roku od 15 dana od dana otkrića ne obavijesti organ uprave u pisanoj formi o lokaciji i prirodi otkrića i ne dostavi podatke kojima raspolaže iz članka 27 stavak 1.;
  - d. u roku od osam dana od dana utvrđivanja komercijalnosti ležišta u pisanoj formi ne obavijesti organ uprave iz članka 29 stavak (1).;
  - e. u roku od 60 dana od dana dostavljanja obavještenja o komercijalnosti ležišta organu uprave ne dostavi podatke o procijenjenim rezervama nafte i plina iz članka 29 stavak (2).;
  - f. ne preduzme mjere neophodne za sprječavanje gubitaka i rasipanje nafte i plina ili pritiska tijekom bušenja, eksploatacije, transporta ili skladištenja iz članka 45;
  - g. ne preduzme mjere zaštite ljudi, imovine i okoliša tijekom istraživanja i eksploatacije nafte i plina iz članka 45;
  - h. ne dostavi organu uprave dokaz o osiguranju iz članka 49 stavak (1).;
  - i. ne obezbijedi obuku domaćeg stručnog kadra iz članka 64 stavak (1).;
  - j. ne dostavi organu uprave svu dokumentaciju, rezultate istraživanja, uzorke i druge

podatke dobijene ili prikupljene tijekom istraživanja i eksploatacije iz članka 54 stavak (1).

Članak 72.

(Zaštitna mjera - oduzimanje opreme)

- (1) Zaštitnom mjerom oduzimanjem opreme za učinjen prekršaj kaznit će se pravna osoba ako nakon završetka faze eksploatacije ne konzervira sve proizvodne bušotine i izoluje sve poznate vodonosne slojeve ili ne deinstalira i ukloni sva postrojenja ili ne dovede cjelokupno proizvodno područje u stanje prije početka faze razvoja i eksploatacije iz čl. 46 i članka 47.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 73.

(Rok za donošenje propisa)

- (1) Propisi za provedbu ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 74.

(Postojeći zakoni)

- (1) Ukoliko su odredbe drugih zakona u suprotnosti sa odredbama ovog zakona, odredbe ovog zakona će biti mjerodavne nad odredbama svih drugih postojećih zakona.

Članak 75.

(Primjena postojećih propisa)

- (1) Do donošenja svih propisa za provedbu ovog zakona primjenjivat će se Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi nafte, kondenzata i prirodnih plinova te o vođenju njihove evidencije ("Službeni list SFRJ", br. 80/87).

Članak 76.

(Stupanje zakona na snagu)

- (1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

A. Definicija predmeta Zakona

Zakon o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje uvjete, način i postupak izvođenja istraživanja i eksploatacije nafte i plina na prostoru Federacije BiH.

Istraživanje i eksploatacija nafte i plina u smislu ovog Zakona obuhvaća skup aktivnosti koje se odnose na: geološka istraživanja u cilju utvrđivanja potencijalnosti/ otkrivanja ležišta nafte i plina na istražnom prostoru; privođenja proizvodnji ležišta/razrada ležišta; eksploataciju nafte i plina iz ležišta; izgradnju postrojenja i uređaja za istraživanje i eksploataciju; izgradnju rudarskih objekata; korištenje, demontažu i uklanjanje postrojenja i uređaja.

A1. Osnovni razlog za uvođenje Zakona

Programom rada Vlade Federacije BiH u mandatnom razdoblju 2011.-2014. godine, koji se temelji na Strategiji razvoja BiH za razdoblje 2010.- 2013. godina, Strategiji socijalne uključenosti BiH 2010.-2013. Godine i Strategiji razvoja FBiH 2010.- 2020. godine, utvrđeni su strateški ciljevi i podciljevi Vlade FBiH, politika djelovanja po federalnim ministarstvima, makroekonomske projekcije osnovnih ekonomskih indikatora za mandantni period i operativni plan aktivnosti federalnih ministarstava u mandantnom razdoblju.

Strategijom razvoja BiH za period 2010. – 2013. godine kao jedan od glavnih strateških ciljeva preciziran je održivi razvoj. U okviru održivog razvoja, utvrđen je slijedeći podcilj „Razvoj ekologije i razvoj energetske potencijala”.

Politika djelovanja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije

Za realizaciju strateških ciljeva iz utvrđenog Programa rada Vlade Federacije BiH u mandatnom razdoblju 2011.-2014. godine utvrđena je politika djelovanja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije

Temeljna strateška opredjeljenja u sektoru energetike su:

- uspostavljanje i razvoj pravno-institucionalnog kapaciteta koji je kompatibilan sa okolišnim i prometnim sektorom, te prostornim uređenjem,
- učinkovitije korištenje i poticanje razvoja svih obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa u proizvodnji energije,
- provedba usvojenih razvojnih strategija i puna integracija rudnika uglja sa EPBiH i EPHB,
- nastavak istraživanja nafte u FBiH,
- kvalitetnija nabava i distribucija plina na cijelom području FBiH.

U oblasti energetike osnovni cilj je razvoj modernog, tržišno orijentisanog, okolinsko prihvatljivog sektora energetike koji će biti pokretač gospodarskog razvoja, po čemu će Federacija BiH biti prepoznata u regionu. Na ovaj način stvaraju se uvjeti za privlačenje novih investicija.

Za realizaciju strateškog opredjeljenja koji se odnosi na “Nastavak istraživanja nafte u Federaciji BiH” Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije predložilo je Vladi Federacije BiH donošenje Odluke o proglašenju geoloških istraživanja nafte i plina na području Federacije Bosne i Hercegovine od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine. Vlada Federacije BiH donijela je Odluku na 16. sjednici Vlade Federacije BiH održanoj 24.08.2011. godine.

A2. Glavni problem

Geološka istraživanja i eksploatacija u Federaciji Bosne i Hercegovine zakonski su regulisana postojećim Zakonom o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 9/10 i 14/10) i Zakonom o eksploataciji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br:26/10). Postojeća zakonska regulativa ne definira uvjete i metodologiju izvođenja istraživanja i eksploatacije nafte i plina kao i pravo na dobijanje koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije BiH.

Nepostojanje zakonodavstva iz ove oblasti prouzrokovalo je zastoj u otkrivanju i utvrđivanju postojanja komercijalnih ležišta ugljovodonika kao i mogućnost uvođenja investitora iz zemlje i inostranstva, zainteresovanih za istraživanje i eksploataciju na ovim prostorima.

A3. Potreba donošenja novog Zakona i predložene mjere za rješenje postojećih problema

Federacija Bosne i Hercegovine nema proizvodnih kapaciteta i isključivo ovisi o uvozu derivata nafte, zbog toga je obskrbljivanje osjetljivo na poremećaje i eventualne krizne situacije.

Geološka istraživanja i eksploatacija nafte i plina u osnovnim načelima su definirana postojećim Zakonom o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonom o rudarstvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Potreba donošenja novog akta u Federaciji BiH je iznalaženje zakonskih rješenja za ovu vrstu mineralne sirovine kao specifične vrste mineralne sirovine čije se istraživanje i eksploatacija razlikuju od ostalih mineralnih sirovina. Zakonom se jasno definira prava i, obveze, stručna i tehnička rješenja koja omogućuju investitoru pristup ovoj djelatnosti, kao i tijelu uprave reguliranje nad zakonanim aktivnostima.

Zakonodavno uređenje istraživanja i eksploatacije nafte i plina na prostoru Federacije BiH predstavlja osnovu za:

- obezbjeđenja energenata za potrebe Federacije BiH kao i komercijalnih količina za poticaj gospodarskog i društvenog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, na načelima provedbe gospodarski održivih istraživanja i eksploatacije nafte i plina, u skladu s načelima održivog razvoja;
- zaštitu ležišta nafte i plina kao prirodnog bogatstva od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine;
- upravljanje i prevenciju rasipanja nafte i plina na prostoru Federacije BiH,
- uvođenje domaćih i stranih investitora na prostor Federacije BiH koji su zainteresovani za ulaganja u visoko rizična istraživanja i eksploataciju.

A4. Pravni temelj za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama točke III članak 1. alineja i. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije utvrđivanje energetske politike i u članku III. 3.(3) u vezi sa čl. III. 2. i) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Člankom III.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine zakonano je da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koje se tiču svake od ovih nadležnosti. Prema odredbama članka IV. A. 20. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine u vršenju funkcije federalne vlasti nadležan je za donošenje zakona.

B. Cilj donošenja Zakona

Osnovni cilj Zakona je osigurati zakonske uvjete za produljenje geoloških istraživanja nafte i plina na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine.

Produljenjem geoloških istraživanja i utvrđivanjem rezervi nafte i plina stvara se preduslov za osiguranje energenata i poticaja za gospodarski i društveni razvoj Federacije BiH u skladu sa načelima održivog razvoja koji uključuju sljedeće:

- utvrđivanje rezervi i kvaliteta nafte i plina kao temelj za planiranje i izgradnju savremenih energetske objekata i infrastrukture sa visokim stepenom energetske učinkovitosti, uvažavajući „Strateški plan i program razvoja energetske sektora Federacije Bosne i Hercegovine”, čime bi se postigle pretpostavke za održivi razvoj energetske sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- provedba zakonskih odredbi koje se odnose na istraživanje i eksploataciju nafte i plina uz uvažavanje i provedbu zakonskih odredbi koje se odnose na zaštitu i upravljanje okolišem, na način da se aktivnosti na istraživanju i eksploataciji nafte i plina izvode uz minimalan negativan uticaj na okoliš,;
- obveza Vlade Federacije BiH i Vlada kantona je da potiču i podržavaju istraživanje nafte i plina, za dobrobit sadašnje i buduće generacije;
- da razvojni programi i projekti zaštite okoliša i gospodarskih učinka istraživanja i eksploatacije nafte i plina predvide mogući utjecaj na okoliš ne sprečavajući razvoj istraživanja i eksploatacije nafte i plina;
- da se javne politike i prakse mogu primijeniti kako bi se omogućilo istraživanje i proizvodnja nafte i plina, na način koji je prihvatljiv u okolišnim i ekonomskim uvjetima;
- poticanje recikliranja naftnih polja sa otpadnim nusproizvodima kako bi se omogućilo ponovno korištenje, smanjenje ili povrat njihovih nusproizvoda;
- da se na zemljištu koje je oštećeno ili na kojima se ne vrši istraživanje izvrši obnovu i rehabilitacija prostora;
- da se napredna znanstvena i tehnološka istraživanja, u odnosu na procese i metode istraživanje i proizvodnje nafte i plina moraju primjenjivati s ciljem poboljšanja produktivnosti, učinkovitosti i konkurentnosti industrije nafte i plina i sprečavanja ili smanjenja štetnog učinka na okoliš,
- da se obezbjede finansijska sredstva u budžetu sa namjenom za dalja istraživanja nafte i plina u Federaciji BiH.

C. Uporedna rješenja

- S ciljem iznalaženja dobrog zakonodavnog rješenja izvršen je poseban osvrt i analiza zakonodavnih rješenja zemalja u regiji.
  - U našem okruženju, a ni u Europskoj uniji u cjelini, ne postoji zakonodavstvo za ovo područje koje je urađen na odgovarajući način a koje bi poslužilo kao prijedlog rješenja.
  - Zakon koji regulira istraživanje i eksploataciju nafte i plina zemalja regije jedino je donijela Vlada Crne Gore.
  - Ostale susjedne zemlje još uvijek nemaju urađen i usvojen zakon koji reguliše ovu oblast..

D. Usvajanje nacrtu Zakona

- Na 52. sjednici od 30.05.2012. godine, Vlada Federacije BiH utvrdila je Nacrt zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji BiH, nakon čega je Nacrt zakona upućen u parlamentarnu proceduru.
- Zastupnički dom Parlamenta FBiH, na 16. redovnoj sjednici održanoj 07.11.2012. god., razmatrao je Nacrt zakona i usvojio Zaključak broj: 01-02-756/12 od 09.11.2012. god. , kojim je utvrdio da predmetni Nacrt zakona može poslužiti kao osnova za izradu prijedloga zakona i da predlagač zakona ubrza proceduru, organizuje i provede javnu raspravu koja neće trajati duže od trideset (30) dana.

- Dom naroda Parlamenta FBiH je na 12. sjednici održanoj 22.11.2012. god. razmatrao Nacrt zakona nakon čega je usvojen Zaključak broj:02-02-756/12 od 27.11.2012. god. kojim je utvrđeno da predmetni Nacrt zakona može poslužiti kao osnov za izradu prijedloga zakona.

E. Izrada teksta prijedloga Zakona

- U saradnji sa Federalnom privrednom/gospodarskom komorom i privrednim komorama kantona/županija obrađivač Zakona zakazao je javne rasprave o tekstu nacрта Zakona u sjedištu kantonalnih/županijskih privrednih komora u Mostaru, Tuzli, Sarajevu i Jajcu.
- Javne rasprave su trajale u razdoblju od 10.12.2012. godine do 10.01.2013. godine.
- Javne rasprave održane su po slijedećem rasporedu. Pored poziva objavljenog u dnevnim novinama „Oslobođenje“ i na web stranici Ministarstva upućeni su pismeni pozivi kantonima, općinama, institutima, akademskim zajednicama, privrednim društvima. Termini u kojim su održane usmene rasprave:
  - u Mostaru dana 10.12.2012. godine sa početkom u 11 časova u prostorijama Privredne/gospodarske komore Federacije BiH. Na javnu raspravu pozvani su predstavnici HE-NE županije/kantona Mostar, Zapadno-hercegovačke županije Široki Brijeg, Hercegbosanske županije Livno;
  - u Tuzli dana 17.12.2012. godine sa početkom u 13 časova u prostorijama Gospodarske komore tuzlanskog kantona. Na javnu raspravu pozvani su predstavnici Tuzlanskog kantona Tuzla, županije Posavske, Orašje.
  - u Sarajevu dana 21.12.2012. godine sa početkom u 13 časova u prostorijama Gospodarske komore Federacije BiH. Na javnu raspravu pozvani su predstavnici kantona Sarajevo, Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i ZE-DO kantona Zenica.
  - u Jajcu dana 27.12.2012. godine sa početkom u 12 časova u sali Motel „Plaža“. Na javnu raspravu pozvani su predstavnici Srednje-bosanskog kantona/kanton Središnja Bosna i Unsko-sanskog kantona Bihać.
- Poziv za sudjelovanje na javnoj raspravi upućen je pojedinačnim dopisima svim kantonalnim/županijskim i općinskim organima uprave, javnim ustanovama na ukupno 139 adresa na prostoru Federacije BiH. Poziv za sudjelovanje na javnim raspravama objavljen je putem dnevne štampe i na web stranici Ministarstva.

Mjesto održavanja javne rasprave	Pozvani predstavnici kantonal	Broj zvanično pozvani predstavnika	Broj odazvanih predstavnika
MOSTAR	HNK, ZHK I K10	33	6
TUZLA	TK I POSAVSKI	25	11
SARAJEVO	KS, ZDK i BPK	46	9
JAJCE	SBK I USK	35	5

- Od ukupno pozvanih 139 predstavnika na sve usmene rasprave odazvalo se 31 predstavnik.

- Nakon održane javne rasprave obrađivač Zakona je u tekst ugradio primjedbe, prijedloge i sugestije učesnika na održanim javnim raspravama i primjedbe poslanika iz oba Doma Parlamenta Federacije BiH koje su koje su doprinjele boljoj izradi teksta Zakona.
- Tekst nacrtu Zakona dostavljen je na mišljenje Uredu za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske Unije, Federalnom ministarstvu pravde i Federalnom ministarstvu financija.
- Dostavljene primjedbe i sugestije Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske Unije ugrađene su u tekst Zakona osim za primjedbe i sugestije koje se odnose na nomotehnička pravila koja nisu obavezna pri izradi zakona.
- **Obrađivač nacrtu Zakona nije prihvatio primjedbe i sugestije koje se odnose na slijedeće:**
  - primjedba br.4. i primjedba br. 8. nisu prihvaćene

○ primjedba br.4. i primjedba br. 8. nisu prihvaćene
 Obrazloženje: Članak 39. Jedinostvenih pravila za izradbu pravnih zakona u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 11/05) propisuje da se „ukazivanje u zakonu na odredbe iz drugih zakona obavlja pozivanjem, a ne ponavljanjem same odredbe i da se može vršiti na dva načina: zatvoreno pozivanje kada se navodi tačan naziv zakona sa brojem i godinom objave u službenom listu ili otvoreno pozivanje gdje se navodi generički pojam za određenu vrstu zakona“.

Obrađivač nacrtu Zakona se opredjelio za pozivanje na druge zakone na način otvorenog pozivanja. U članku 4. nacrtu Zakona kao i u cijelom tekstu nacrtu Zakona otežano je i nesvršishodno zatvoreno pozivanje na zakone iz razloga što je za svaku buduću izmjenu navedenih zakona neophodno vršiti i izmjenu ovog zakona. Zakon o inspekcijama u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj:69/05) koji se pominje u članku 66. kao i primjedba koja se odnosi na navođenje točog naziva inspekcije ne može se usvojiti iz razloga što je Zakon o inspekcijama F BiH, koji definiše ove pojmove, presudom Ustavnog suda broj:U-18/05 od 16.02.2006. godine proglašen neustavnim i presuda nije još uvijek izvršena.

Drugi dio primjedbe odnosi se na navođenje primjene drugih zakona, za koje obrađivač smatra da je neophodno navoditi u tekstu Zakona, pri čemu se jasnije upućuje na primjenu i ostalih zakona. Imajući u vidu da se Zakon odnosi na kompleksnu djelatnost gdje je neophodno pored primjene ovog Zakona kontinuirano primjenjivati i druge navedene zakone.

- sugestija koja se odnosi na član 107. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju kao i usklađenost sa navedenim direktivama ne može se primjeniti u izradi ovog teksta nacrtu Zakona iz sledećeg razloga: Direktiva 94/22/EC nije prihvaćena od strane Bosne i Hercegovine; Direktiva 2009/73/EC odnosi se na unutrašnje tržište prirodnog gasa i predmet je Zakona o gasu u Federaciji BiH i Direktiva 2009/72/EC odnosi se na unutrašnje tržište električne energije, što je predmet Zakonom o električnoj energiji u Federaciji BiH.

F. Financijska sredstva

Za provedbu ovog Zakona nisu potrebna posebna finansijska sredstva u Budžetu Federacije.

G. Način izvršenja zakona

Za provedbu ovog Zakona, federalni ministar nadležan za rudarstvo donijeti će propise.